

POLITRÅDETS FORSLAG TIL JUSTERINGER AF PENSUM PÅ BACHELORSTUDIEORDNINGEN

POLITRÅDET

INDLEDNING

Formålet med dette kompendium er at afstedkomme en fortsat konstruktiv dialog med undervisere og omverden om, hvordan økonomiuddannelsen kan justeres og moderniseres. Det er Politrådets holdning, at en justering både vil kunne sikre et generelt, højere akademisk niveau af uddannelsen samt generelt større omsættelighed af teorierne. Det første vil højne de akademiske kvalifikationer for fremtidens forskere, mens det andet vil højne efterspørgslen efter økonomer på det arbejdsmarked, der venter for langt de fleste studerende efter endte studier.

I den forbindelse er det afgørende at fremhæve vendingen fortsat konstruktiv dialog. Indeværende kompendium er både i form og indhold et ufuldkommet produkt, og der er på flere stræk brug for kvalificerede med og modspil fra forskere, undervisere og omverdenen, hvis de kommende justeringer skal have den ønskede effekt.

Derfor er Politrådets appel, at dette kompendium opfattes som:

[Et bud på, hvordan konturerne af en justering af indholdet på bachelorstudieordningen kunne se ud]

Der er altså ikke tale om et samlet oplæg, men ideer/forslag/overvejelser, som vi håber at Studienævn, de enkelte undervisningsgrupper samt ikke mindst den enkelte underviser vil læse med nysgerrige øjne og måske lade sig inspirere af.

Vi ser i hvert fald frem til at fortsætte diskussionerne om det fag, som vi er både glade og stolte over at studere!

På vegne af Politrådet

Bjarke Dahl Mogensen
Formand for Politrådet
Næstformand i Studienævnet

INDHOLD

INDLEDNING	2
INDHOLD	3
BAGGRUND OG AFGRÆNSING	4
PEJLEMÆRKER FOR PROJEKTET	5
KONKRETE ÆNDRINGSFORSLAG	12
ØKONOMISKE PRINCIPPER A+B	13
SAMFUNDSBESKRIVELSE A+B	18
MAKROØKONOMI I-III	19
MIKROØKONOMI I-III	22
ØKONOMISK HISTORIE	24
VIDENSKABSTEORI	26

BAGGRUND OG AFGRÆNSNING

Kompendiet er skrevet på baggrund af et grundigt arbejde, der har stået på over det seneste års tid. Som en del af arbejdet har der været etableret kontakt til et stort antal undervisere på netop bachelorfagene, og der har været holdt mere end 15 møder med undervisere og kursusansvarlige. På en række træk er der fælles fodslag, og nogle undervisere er allerede godt i gang med at justere fagene til i retning af de forslag, der i kompendiet fremsættes. På andre områder ligger der fortsat mange spændende diskussioner før der er enighed på tværs af undervisere og studerende.

Kompendiet fokuserer stort set udelukkende på fagenes indhold. Det er en klar prioritering. Ikke fordi Politrådet ikke interesserer sig for hvordan der undervises eller eksamineres – tværtimod! Vi mener dog det er afgørende at dele diskussionerne en smule op, så alt ikke diskuteres på én gang.

Derfor er det også hensigten, at der henover foråret 2016 ligeledes vil blive fremlagt konkrete forslag til hvordan undervisningen på studiet kan tænkes anderledes, ligesom vi barsler med ideer til en mere varieret vifte af eksamensformer.

Disse forslag vil løbende blive præsenteret for studienævnet, ligesom vi i den direkte relation med underviserne, vil presse på for at nytænke undervisnings- og eksamensformer.

PEJLEMÆRKER FOR JUSTERING AF ØKONOMI UDDANNELSEN

Politrådet mener, at det er nødvendigt at gennemføre væsentlige ændringer af pensum på polituddannelsen på KU. Ændringerne bør ske med ønsket om at sikre et højt fagligt og akademisk niveau af uddannelsen, at få flere igennem uddannelsen samt bidrage til en større kobling til virkeligheden og dermed anvendelighed af det lærte.

Ifølge Politrådet, bør en justering af pensum sikre, at der:

*PLADS TIL FLERE
TEORIER PÅ BA*

- 1.** Kommer flere teori-retninger i spil, som en del af pensum. Den neoklassiske teoriretning vil fortsat have en fremtrædende og dominerende rolle, men relevante bidrag fra andre retninger, vil i fremtiden give den studerende en bredere og mere anvendelig faglighed. Et element heri vil være, at den studerende fremover skal vurderes på kritisk stillingtagen til teoriene og deres anvendelsesmuligheder.

*ØKONOMI SOM
ET NORMATIVT
FAG*

- 2.** Lægges mere vægt på, at økonomi er et normativt fag - i centrum af økonomiuddannelsen står derfor de værdidiskussioner, som ligger bag vores faglige tilgange, opgørelsesmetoder og valg i det hele taget.

*UDGANGSPUNKT
I VIRKELIGHEDEN*

- 3.** Tages udgangspunkt i virkeligheden og de problemer, som vi (og samfundet i det hele taget) kan observere. Således introduceres teoriene som nødvendige, formaliserede midler til at forstå og løse virkelige problemer, begivenheder, fænomener mv. Dermed opstår læringen igennem et systematisk arbejde med virkeligheden og de antagelser og forsimplinger man må gøre sig i den forbindelse. Dette står i modsætning til udelukkende at opnå læring igennem deduktioner, som hviler på foruddefinerede antagelser, som ikke kontinuerligt bliver retfærdiggjort. Et naturligt følgeresultat af sådan et skift vil givet være, at der opstår et bredere samfundsperspektiv, refleksion om egne, faglige begrænsninger samt en erkendelse af behovet for et bredere samarbejde med andre fagligheder i løsningen af komplekse problemstillinger indenfor økonomi og økonometri.

Dette kapitel har til formål at uddybe og underbygge hvorfor uddannelsen i sin nuværende udformning bør justeres. I denne sammenhæng understreges det, at Politrådet er af den opfattelse, at justeringerne bør gennemføres som en omfattende gentænkning af pensum på bacheloruddannelsen i økonomi. Man kan ikke imødegå udfordringen ved blot at tilbyde et ekstra valgfag eller lave en bredere fagsammensætning på kandidatdelen.

Jf. Bekendtgørelse om bacheloruddannelser ved Universiteterne, skal en

"bacheloruddannelse indføre den studerende i et eller flere fagområders videnskabelige discipliner... sådan at den studerende bliver i stand til selvstændigt at identificere, formulere og løse komplekse problemstillinger ... og give den studerende grundlag for udøvelse af erhvervsfunktioner.."

Dermed duer den gamle travet om, at 'man skal kunne kravle før man kan gå' ganske enkelt ikke. En bacheloruddannelse i økonomi skal være dækkende og udrustende, hvorfor man ikke kan 'udskyde' alternative teoriretninger, den kritiske tænkning eller koblingen til den virkelige verden til kandidaten. Et sidste argument for, at en gentænkning er nødvendig er behovet for at få flere studerende igennem studiet. Mere end hver fjerde falder fra undervejs i bacheloruddannelsen – hvilken er væsentligt højere end det generelle frafald på KU. En del af de studerende, der falder fra kan og skal ikke blive på studiet – der vil altid være en vis andel, der foretager et uddannelsesfejlvalg. Men det er Politrådets klare opfattelse, at vi i dag mister for mange potentielt rigtig gode økonomer. Unge, som kommer med en klar motivation for at forstå og anvende økonomi ude i den virkelige verden, men da studiet i dag ikke bygger ovenpå denne motivation og grundlæggende orientering mod virkeligheden, er der meget der tyder på at studierne synes irrelevante og fjerne fra, det der oprindeligt tændte den studerendes ild.

I det følgende vil de tre punkter ovenfor blive gennemgået og udfoldet.

PLURALISME OG KRITISK TÆNKNING

1

".. in the same way in which a biological group with a more diverse gene pool is more resilient to shocks, a discipline that contains a variety of theoretical approaches can cope with a changing world better than one characterized by intellectual mono-cropping can."

HA-JOON CHANG, 2014, ECONOMICS: THE USER'S GUIDE

Changs citat ovenfor understreger vigtigheden af, at man som videnskab ikke læner sig op ad en enkelt teoriforståelse. Alligevel er det netop, hvad økonomiuddannelsen på Københavns Universitet gør. Allerede på første år præsenteres man som studerende for ti økonomiske principper, som udlægger retningen for ens videre studier. En række af principperne er givetvis anvendelige for den praktiske, håndværksmæssige løsning af neoklassiske økonomiopgaver, men et ensidigt afsæt som dette egner sig ikke til en samfundsvidenskab, hvor styrken netop ligger i konkurrerende teoriers evige kappen om at levere de mest robuste teorier om forskellige samfundsrelevante problemstillinger.

Det er Politrådets overbevisning, at der er behov for at give de studerende en bredere introduktion til den økonomiske videnskab. Ikke fordi de neo-klassiske teoriretninger er forkerte, men fordi den er utilstrækkelig alene.

Den økonomiske virkelighed er mangfoldig og i stadig forandring. Den neoklassiske teoriretning præsenterer en mekanisk, tid- og stedløs økonomi. Der er et misforhold mellem de teoretiske lukkede systemer og virkelighedens åbne systemer.

En af årsagerne til, at den nuværende mainstreamøkonomi er utilstrækkelig ses allertydeligst i de aktuelle temaer og problemer, som optager samfundet. Klimakrisen og finanskrisen er eksempler på spørgsmål, hvor værktøjskassen ikke er stærk nok til at beskrive hverken problemet eller mulige løsninger. Mainstream teorien bygger på abstrakte markedssystemer snarere end økonomien, vi lever i. Miljøspørgsmål er i den neoklassiske økonomi alene forbundet med eksternaliteter i markedøkonomien og finansielle kriser forstås som eksterne økonomisk chok. Miljø- og finansielle kriser er derfor ikke centrale spørgsmål, men teoretiske residualer af det som studeres i mainstream: Transaktioner og produktion i markedøkonomien. Tilgangen er brugbar og nødvendig, men de færreste vil alligevel påstå at den er tilstrækkelig.

Der er et behov for at give plads til andre tilgange, og der er en hel masse at tage af. Man kunne f.eks. i højere grad anvende adfærdsøkonomiske resultater, elementer fra det neo-schumpetarianske syn på produktionsprocessen, økologisk økonomi i relation spørgsmålet om muligheden for varig vækst, institutionel økonomi og neo-institutionel økonomi i arbejdet med såvel formelle som uformelle institutioners betydning for økonomiske aspekter, klassisk økonomi i forbindelse med diskussionerne om normativitet i økonomiske anliggender osv.

Det er intensionen, at færdiguddannede økonomer vil være bedre rustet til at forstå og løse økonomiske problemer i den virkelige verden, hvis uddannelsen bliver bredere og mere pluralistisk. Pluralismen har desuden til formål at højne det akademiske niveau på instituttet ved at antagelser, metoder mv. udfordres i større grad og dermed videreudvikles.

Opsummerende ser Politrådet følgende argumenter, for at forsøge at skabe et mere pluralistisk, videnskabeligt pensum på studiet:

- Virkeligheden er mangfoldig; Vi har derfor brug for en bred vifte af teorier og tilgange.
- Objektet, samfundet, er i konstant forandring og det er notorisk vanskeligt at falsificere økonomiske teorier. Derfor er det afgørende, at have alternative teorier, da disse kan tjene som korrektiver. Derudover er ekstern kritik nødvendig for at afhjælpe mangler og drive forskningen videre. Ligeledes kan man sige, at pluralisme fremmer videnskabelige søgen efter sandheden.
- Ensretningen af uddannelsen fører til, at man svigter de akademiske idealer som (selvstændig) dannelse og kritisk tænkning; kritisk tænkning fordrer sammenligning af forskellige perspektiver, pluralisme.
- Pluralisme er grundlæggende forudsætninger for idealerne om respekt, retfærdighed og akademisk værdighed.
- Pluralisme skaber et bredere og mere solidt funderet grundlag for at træffe politisk-økonomiske beslutninger.

Politrådet ønsker dog ikke at smide barnet ud med badevandet: Den neoklassiske teoriretning skal fortsat have en fremtrædende rolle på økonomiuddannelsen, men den bør reduceres i omfang, for at give plads til alternative teoriretninger. Politrådet mener i øvrigt, at kendskab til andre teoriretninger også vil sætte de studerende bedre i stand til at forstå neoklassisk teoris styrker og svagheder.

ØKONOMI ER NORMATIVT

2

Bag antagelser, tilgange og opgørelser inden for det økonomiske felt gemmer sig vurderinger og valg, som baserer sig på værdimæssige overvejelser. Det er vurderinger, som omhandler, hvad mennesker higer efter, hvordan mindretalsrettigheder skal behandles, hvad der karakteriserer 'optimum' samt ikke mindst, hvordan vi vurderer og opgør velfærd og velfærdsforbedringer.

Økonomien som videnskab adskiller sig fra naturvidenskabelige fag, ved at den ikke er værdifri. Bag antagelser, tilgange og opgørelser inden for det økonomiske felt gemmer sig vurderinger og valg, som baserer sig på værdimæssige overvejelser. Det er vurderinger, som omhandler, hvad mennesker higer efter, hvordan mindretalsrettigheder skal behandles, hvad der karakteriserer 'optimum' samt ikke mindst, hvordan vi vurderer og opgør velfærd og velfærdsforbedringer.

Det er der ikke noget nyt i. Faktisk så økonomifagets fader, Adam Smith, økonomi som værende en moralvidenskab. Senere har flere argumenteret for, at man burde skille sig af med denne kobling til moralske, etiske og politiske overvejelser. Bl.a. er Friedman kendt for citatet: "Økonomi bør være en positivistisk videnskab" men citatet i sig selv er et normativt udsagn, og ifølge Politrådet understreger det blot det logiske falsum, der ligger i at postulere at en samfundsvidenskab som den økonomiske, kan se sig fri for at forholde sig til værdimæssige spørgsmål.

Dermed ikke sagt, at samfundsvidenskabelig forskning ikke skal efterstræbe objektivitet, men det er en iboende karakteristik ved samfundsvidenskab, at dette ikke er muligt, fordi bl.a. sociale, kulturelle, historiske og politiske faktorer og hensyn konstant spiller ind. Derfor er det afgørende, at man i højere grad er bevidst om forskeres teoretiske ståsteder og de alternative måder at vurdere et genstandsfelt på. I Politrådet mener vi derfor også at undervisere og forskere har en vigtig rolle i at videreformidle underliggende præmisser.

Ifølge Politrådet betyder tilstedeværelsen af normativiteten i videnskaben også, at problemstillinger nødvendigvis må behandles fra forskellige vinkler for ikke at fordreje eller udlægge virkeligheden på en ensidig måde. Dertil kommer risikoen for, at selve observationen og observatøren påvirker det observerede - en problematik som er allestedsnærværende i takt med, at økonomien har fået en stadig mere central placering i vores samfund.

VIRKELIGHED OG HISTORIE

3

Lige såvel som verden ikke kan forklares med én teori, kan det være svært at få den rette mening ud af et hændelsesforløb. Kun ved at behandle data kan vi som økonomer blive klogere på, hvilke årsager, der var udslagsgivende for resultatet. Den centrale egenskab, "at have en stærk dømmekraft" efterspørges af erhvervslivet.

I fagene på Økonomis bacheloruddannelse bliver der undervist ud fra en deduktiv metode. I den metodiske tilgang bliver der taget udgangspunkt i aksiomer og antagelser, herudfra deduceres konklusioner, som i bedste fald forsøges af- eller bekræftet. Tilgangen har styrker, men også svagheder. En svaghed er "verifikationsproblemet", hvor virkeligheden bukkes og vrides for at komme til at passe med den teori, der er tages udgangspunkt i. Det er Politrådets opfattelse, at vi må lade "virkeligheden tale mere frit", samt være klar til at forkaste teorier, der ikke stemmer overens med virkeligheden.

Lige såvel som verden ikke kan forklares med én teori, kan det være svært at få den rette mening ud af et hændelsesforløb. Kun ved at behandle data kan vi som økonomer blive klogere på, hvilke årsager, der var udslagsgivende for resultatet. Den centrale egenskab, "at have en stærk dømmekraft" efterspørges af erhvervslivet. Alan Freeman, økonom ved Queensland University of Technology, udtrykte det i et paper fra 2007:

"Judgement consist in choice: in recognising why one explanation of the phenomena is superior to another - why one line of reasoning leads to misleading results and another to illuminating results."

ALAN FREEMAN, 2007, CATECHISM VERSUS PLURALISM: THE HETERODOX RESPONSE TO THE NATIONAL UNDERGRADUATE CURRICULUM PROPOSED BY THE UK QUALITY ASSURANCE AUTHORITY

Ræsonnementer på baggrund af, hvordan verden er og ikke hvordan verden ideelt burde være, bør ifølge Politrådet styrkes ved en kommende justering er pensum. Vi studerende skal tidligere og i langt højere grad på studiet møde virkeligheden med vores faglighed.

Politrådet står ikke alene med analysen af, at økonomiuddannelsen er for snæver og ensidig. Et eksempel på dette leverede Niels Kærgaard, lektor ved Økonomisk Institut på KU og overvismand i periode 1995-2001, da han gav interview i Djøfbladet i august 2015. På spørgsmål om, hvorfor han står alene med kritik samt hvorfor der ikke er flere selvkritiske økonomer svarede han:

"Jeg synes nu også, der er andre, men... det kan måske have noget at gøre med, at jeg er ældre end så mange andre økonomer, og derfor tog min uddannelse på et tidspunkt, hvor der til uddannelsen indgik meget økonomisk historie og teorihistorie samt en hel del jura og sociologi. Det gav os måske et lidt bredere samfundsperspektiv. Yngre økonomer har typisk en meget specialiseret økonomiuddannelse, hvor de ud over økonomi kun har stiftet bekendtskab med statistik og matematik, og det kan indsnævre og koncentrere såvel samfunds- som menneskesyn omkring "homo oeconomicus" – dvs. et menneskebillede med en selvsk og rationel agent i centrum.."

FORSLAG/EKSEMPLER TIL KONKRETE ÆNDRINGER

I det følgende præsenteres en række konkrete forslag til hvordan man i de enkelte fag kan sikre sig en bredere teoritilgang og bedre virkeligheds inddragelse.

Igen skal det understreges, at der er tale om sporadiske forslag og tanker, og således ikke et endeligt forslag til hvordan man kan justere fagene. Forslagene er derfor tænkt som eksempler på justeringer man kunne foretage. Årsagen til dette valg er blandt andet, at man i justeringen kunne forestille sig andre faglige afgrænsninger, hvorfor en detaljeret gennemgang af hvert enkelt fag ville forudsætte en grundlæggende accept af den nuværende faglige struktur, som den bedst tænkelige.

Et eksempel på, at kompendiet på dette område ikke er fuldkomment er, at ikke alle fag indgår i gennemgangen. F.eks. er hverken de økonomiske fag eller de matematiske fag inkluderet. Årsagen til at netop disse fag er undladt er at de i høj grad er redskabsfag, og at en stor del af behovet for revurdering, ifølge Politrådet, kommer af teoretiske årsager, er disse fag udeladt.

ØKONOMISKE PRINCIPPER A+B

Formålet med økonomiske principper bør være, at give de studerende et indblik i økonomisk teori - bredt set. Den studerende skal derfor kunne forholde sig kritisk til forskellige teoretiske retninger, bruge dele af teorierne på faktiske problemstillinger - både matematisk og intuitivt. Politrådet foreslår derfor, at man fastholder de overordnede linjer i pensum, men dog mindsker omfanget af det neoklassiske pensum for at gøre plads til mere kritisk stillingtagen og andet teori end mainstream.

Man kan forestille sig mange konkrete ændringer af det nuværende pensum, så man fik en mere nuanceret indføring i den økonomiske videnskab, end tilfældet er i dag. Nedenfor listes ti konkrete forslag, som i større eller mindre grad direkte kan vedtages og gennemføres i pensum. Når det så er sagt må det anbefales, at man laver en mere grundlæggende gennemgang af faget, så man får sammensat et sammenhængende og nyt pensum, som i højere grad leverer på økonomistudiets overordnede formål.

Politrådet foreslår at man:

DROP DE 10 PRINCIPPER

- 1.** Dropper de 10 økonomiske principper da disse er for unuancerede og dogmatiske. En række af principperne er givetvis anvendelige for den praktiske, håndværksmæssige løsning af neoklassiske økonomiopgaver, men et ensidigt afsæt som dette egner sig ikke til en samfundsvidenskab, hvor styrken netop ligger i konkurrerende teoriers evige kappen om at levere de mest robuste teorier om forskellige samfundsrelevante problemstillinger. En akademiker må løbende retfærdiggøre og underbygge sine valg og antagelser. Derfor er det ikke et introduktionsfags opgave, at udlægge en rettesnor, som netop én specifik teoriretning anvender. Den studerende skal i stedet opdrages til, og undervises i, hvordan man nøgternt forstår og udlægger den teoretiske ramme, man anvender i forskellige sammenhænge. Lægger mere vægt på hvad skatter og offentligt forbrug kan benyttes til.

SKATTER ER ANVENDELIGE

2. I fagene kommer man grundigt igennem skatter, men de fremstilles derved negativt, hvis de ikke relaterer sig til eksternaliteter, idet der ikke tages højde, for deres anvendelighed. Det offentlige forbrug fremstilles også som noget, der på lang sigt kun vil medføre crowding-out effekt på investeringerne, idet man ikke tager stilling til hvordan de offentlige midler bruges.

MERE TEORI END MAINSTREAM

3. Introducerer en række andre teoriretninger, f.eks. for at belyse andre 'genstandsfelter' og synspunkter end mainstream økonomien. Det kunne f.eks. være:

- at arbejde med grundideerne i den schumpeterianske/neo-schumpeterianske teoreiretning. Her kunne man studere spørgsmål som hvad der skaber innovationer, værdi og vækst i samfund?
- at arbejde med behavioural economics, og de indsigter vi har fået i mennesker adfærd igennem de mere end 50 år denne teoriretning har eksisteret. Dette kunne fungere som en fin erstatning for de dele af "de 10 økonomiske principper", som omhandler menneskelig adfærd.

ØKONOMI ER ET POLITISK FAG

4. Præsenterer de studerende for økonomi, som en politisk videnskab, og en indførsel i forskellige økonomiske skolers tankegang/baggrund - herunder også de politiske implikationer af forskellige teoretiske tilgange. Denne del er oplagt at integrere som diskussioner på øvelsesholdene og evt. som en del af eksamensformen.

MODELLER HAR BEGRÆNSNINGER

5. Lægger stærkere fokus på hvornår og hvordan modeller skal bruges, herunder også modellernes afgrænsning og antagelser.

CASESTUDIER I MAKRODELEN

6. Inddrager flere casestudies i makrodelene. Dette kunne bruges til aktivt at lære mere om virkelighedens kompleksitet, samt evnen til at analytisk at forholde sig til hvilke af flere faktorer, der er de udslagsgivende.

- MATEMATIK + INTUITION

7. I flere af modellerne kan man reducere det matematiske omfang for i stedet at give plads til de intuitive resultater. Et konkret eksempel er fagforeningsmodellen, hvor det matematiske niveau er for højt, hvilket betyder, at de studerende bruger for meget tid på regneteknik, og for lidt på forståelsen af modellen. Derudover er ideen om minimumslønninger ikke anderledes end en minimumspris (gennemgået i ØP A), og den studerende må derfor forventes at kunne gennemskue denne mekanik hurtigt.

EN UGESEDDER MED INTUITION

8. Indfører mindst én ugeseddel som er af rent intuitiv karakter, så de studerende træner analytiske og intuitive evner, der ligger ud over det matematiske.

EKSPERIMENTER KAN UDSKILLE ANTAGELSER

9. Ændrer indholdet og det grundlæggende formål med eksperimenterne i fagene. Det er for snævert at eksperimenterne skal vise, at de neoklassiske resultater er gældende under ekstreme antagelser og betingelser. Formålet bør istedet være at vise hvor afhængige vores konklusioner netop er af de antagelser og omstændigheder vi sætter op. Man kunne forestille sig at de studerende i fremtiden selv skulle bidrage til at udvikle og gennemføre eksperimenterne, evt. som en del af en aflevering.

BEHAVIORAL ER INTUITIVT, TAG DET MED

10. Inddrager flere perspektiver fra adfærdsøkonomi til at afdække forbrugernes adfærd. De systematiske afvigelser fra rational adfærd kan nemt forstås intuitivt og er utroligt veldokumenterede, selvom de er mere avancerede at beskrive matematisk.

Helt konkret bør begge fag altså lægge op til mere diskussion i holdundervisningen, således at de studerende kan komme en tand dybere ned i pensum og økonomisk intuition.

11240.32
+ 342.25
+ 1241.28
+ 640.39
+ 428.45

14092.69

+ 1445.65
+ 1204.25
+ 2008.6
+ 1804.

2055

21
42.68
1547.20
672.08

31142.45

+ 3542.55
+ 1352.14
+ 2100.36
+ 854.94

7761.67

=====

38992.44

+ 2
+
+
2
54

59.14

1312.25
954.36
874.48
+ 689.45

=====

30589.68

Formålet med samfundsbeskrivelse bør dels være, at de studerende lærer at finde, bearbejde og fremstille relevante økonomiske data for såvel ind- og udland og dels stifter indgående kendskab til de overvejelser, der ligger til grund for forskellige opgørelsesmetoder.

I det store og hele er det Politrådets opfattelse, at Samfundsbeskrivelse i dag lever op til målsætningen. Dermed fungerer det som en fin introduktion til de værktøjer, som er utroligt anvendelige senere på studiet og for økonomer i det hele taget. Når det er sagt kunne der gøres mere for at sætte fokus på de typiske problemer og overvejelser man støder ind i, når økonomiske forhold skal beskrives.

Derfor foreslår Politrådet følgende ændringer i Samfundsbeskrivelse A og B:

HVORDAN ER DATA OPGJORT?

1. Større fokus på opgørelsesproblemer. I alle sammenhænge, hvor der arbejdes med data, indgår der helt centrale overvejelser om opgørelse. Det er ikke nok, at vi som studerende præsenteres for en liste med ulemper ved opgørelse af BNP. Vi skal i stigende grad arbejde med alternative mål og selv fremstille argumenter for opgørelsesvalg mv.

NØGLETAL GIVER FORSTÅELSE

2. Arbejde med flere konkrete tal, som giver en intuitiv forståelse af økonomiens sammensætning. Samfundsbeskrivelse er reelt det eneste fag på bacheloren, hvor vi beskæftiger os med helt konkrete størrelser - som f.eks. vækststønde mv. Det er et vigtigt fokus, som med fordel kan udbygges, så man allerede tidligt på studiet får en klarere forståelse for ikke bare danske nøgletal, men også internationale nøgletal.

GRØN VÆKST OG KLIMA MEDTAGES

3. Et særskilt fokus på grøn vækst, klimaudfordringen og den grønne omstilling - herunder ikke mindst betydning for dansk økonomi. Området er vel nok selvstændigt det område, som kommer til at have størst betydning for ikke bare økonomien, men også samfundet de kommende årtier. Derfor bør der bruges tid på at beskæftige sig mere indgående med begrebet grønt BNP, grøn eksport, omstilling af energisektoren osv. så vi som økonomistuderende opnår et minimum af viden om et af de temaer, som kommer til at betyde allermest for samfundsøkonomien i de kommende generationer.

Formålet med makroøkonomi på bacheloruddannelsen i økonomi bør være, at give en større indsigt i de dybereliggende mekanismer, der introduceres i ØP undervisningen. Den studerende bør igennem undervisningen opnå en stor nok indsigt til, at kunne diskutere de underviste modellens fordele, ulemper, begrænsninger samt anvendelighedsgrad.

Det er Politrådets holdning at de makroøkonomiske fag i dag giver de studerende en dybdegående indsigt i den teoretiske tilgang. De studerende bliver fagligt klædt på til at kunne forstå forskning inden for makroøkonomi. I overordnede træk giver makrofagene altså de studerende de nødvendige teoretiske kundskaber for at kunne fortsætte de videre studier.

Dog har den nuværende pensumopbygning visse mangler. Specielt den empiriske/anvendte makroøkonomi lader noget tilbage at ønske. De studerende bliver sjældent bedt om at bruge de underviste modeller til at analysere konkrete situationer, hvorfor de studerendes begreb om virkeligheden risikeres at begrænses til modellens egenskaber og forudsigelser. Endvidere undervises der ikke i hvilken data, man ville bruge til at repræsentere de makroøkonomiske aggregater. Dette er problematisk da dette gør det endnu sværere for de studerende at omsætte teori til praksis.

Det bør desuden tilstræbes at makrofagene udvider fokus rent emnemæssigt. Institutioners betydning for vækst og kilder til innovation (og dermed vækstskabelse) er blot to emner, som kunne berøres i makrofagene.

Endelig er det Politrådets holdning, at diskussionerne på 'forskningsfronten' bringes tættere på undervisningen. I dag læser vi (næsten) udelukkende lærebøger, og selve faget Makroøkonomi fremstår langt mere konsensuspræget, end det i virkeligheden er. Det er en skam, taget i betragtning af hvor meget interessant og lærerig diskussion, der foregår omkring makroøkonomi i disse år. At bringe disse diskussioner ind i pensum er en oplagt vej til at få flere studerende op af stolen og engageret i undervisningen.

I Makroøkonomi I foreslår vi konkret, at man:

ET ALTERNATIV TIL SOLOW

1. Inddrager mindst én alternativ model til Solow-modellen, så de studerende får større indsigt i hvad Solow modellen ikke formår at beskrive. Et eksempel på en model, man kunne inddrage er Harrod Domar, som kan fungere som oplæg til en diskussion af hvordan de gjorde antagelser i høj grad former modellens forudsigelser. Det er en forholdsvis simpel model, som fint illustrerer en anden tankegang.

ØGET FOKUS PÅ
DET VI IKKE KAN
FORKLARE

2. Studerer flere af de elementer, som klassiske vækstmodeller ikke kan forklare. I makro I bruges der meget tid på at diskutere vækst, både semi- og fuld endogen vækst berøres. Dog mangler der en dybere diskussion af Solow residualen, og alt det som neoklassiske vækstmodeller ikke kan forklare: Selvom Solows grundmodel fra 1957, der kun kunne forklare 13 pct. af variationen i væksten på tværs af lande, er blevet forbedret og forfinet markant, er der stadig et kritisk behov for at beskæftige sig med alt det der ikke kan forklares af faktorinput. I undervisningen i makro I bør man derfor bl.a. studere institutioners betydning for væksten, innovationsforskning og lignende, som beskæftiger sig med alt det, der ligger uden for de klassiske vækstmodeller.

EN GRØN SOLOW
MODEL

3. Inkludere en såkaldt "grøn" Solow-model, for at illustrere hvad der sker, når man også medtager forurening i modellen, både som stock og flow variabel.

KLIMA ÆNDRER
VORES UDGANGS-
PUNKT

4. Finder tid til at beskæftige sig mere grundlæggende med diskussionen om miljø-, ressource- og klimamæssige begrænsninger for vækst i fremtiden. Allerede i dag bliver der brugt tid på varianter af Solow-modellen med olie og land, men mere særskilt diskussion om substituérbarheden mangler. Der burde også blive brugt tid på de økonomiske konsekvenser af klimaforandringerne. Baseret på en OER-tilgang (Open Educational Resources) kunne sådan et indhold bygge på FN-materialer, som løbende opdateres med de mest realistiske scenarier for økonomiens udvikling. Her har 'The Core Project' også udviklet et ganske brugbart undervisningsmateriale, som kunne bringes i anvendelse.

MODELLER HOLD-
ES OP MOD DATA

5. Inddrager diskussioner om hvilken data, der ville være mulig at bruge til at teste modellerne. Dette ville ligge fint i forlængelse af samfundsbeskrivelse, da det tester elevernes forståelse af de forskellige makro aggregater.

FORSÆT BRUGEN
AF NYERE LIT-
TERATUR

6. Politrådet ser gerne at udviklingen med at undervise i nyere litteratur som Piketty fortsætter og udbygges. Introduktionen giver anledning til en diskussion af adskillige antagelser. Det er netop på denne måde, at 'forskningsfronten' kan bringes tættere på undervisningen.

STYLIZED FACTS
MED POLITISK
VINKEL

7. I forbindelse med Stylized Facts bør man have et eksplicit fokus på hvilke politiske tiltag, der sandsynligvis har bidraget til at forme den økonomiske udvikling.

FØLSOMHEDS-
ANALYSER ER
VIGTIG VIDEN

8. Inddrager en grundig diskussion af usikkerheden i langsigtede økonomiske modeller. Man kan fx inkludere en følsomhedsanalyse i holdundervisningen, der undersøger hvordan ændringer eller målefejl i parameterværdier kan påvirke langsigtede resultater.

I Makroøkonomi II foreslår vi konkret, at man:

HVILKE DATA KAN
VERIFICERE MOD-
ELLERNE?

1. I forlængelse af pkt 5 ovenfor inddrager diskussioner om hvilken data der ville være mulig at bruge til at teste modellerne. En konkret diskussion kunne f.eks. være hvilken prisdeflator der skal bruges for at kunne konstruere en real valutakurs.

MAKRO CASES
GØR FAGET
PRAKSISNÆRT

2. Inkluderer flere case-studies hvor de studerende får mulighed for at anvende deres teoretiske viden på en konkret sag. Dette kunne f.eks. være
 - Draghis QE program
 - Den Japanske likviditetskrise
 - Et deskriptivt studie af den økonomiske krise i Danmark
 - Inddrager en diskussion af centralbankens rolle i nutidens samfund.Konkret ønsker vi som studerende at lære mere om det praktiske arbejde med styrelse af pengemængde, rentepolitik osv. Politrådet mener nemlig at man som økonom også bør have en forståelse af hvordan maskinrummet fungerer, og ikke bare implikationerne af den førte politik. En måde at inddrage virkeligheden kunne f.eks. være ved en gæsteforelæsning med økonom fra Nationalbanken.

MINDRE
MATEMATIK

3. De ovenstående punkter indtræder i pensum på bekostning af matematikken fra kapitel 19-20 om argumenterne for at føre stabilitetspolitik. Vi mener, at hovedpointerne fra denne model kan inkorporeres igennem intuition alene.

DISKUTER DEN
ANVENDTE
METODE

4. Inddrager en grundig diskussion af den anvendte metode. Herunder ligger en diskussion af repræsentative agenter, antagelsen om homogenitet og perfekt forudseenhed. Man bør også undersøge fordele og ulemper ved at opdele en udvikling i trend og konjunkturudsving, samt forklare fænomener som sti-afhængighed og persistens.

DISKUTER
USIKKERHEDER

5. Inddrager en grundig diskussion af usikkerheden i de præsenterede modeller. Herunder bør der skelnes mellem risiko på mikro-niveau samt fundamental markedsusikkerhed på det aggregerede plan.

I forhold til *Makroøkonomi III* anderkender Politrådet at faget stadig er under ombygning, da der igennem de sidste år har været store pensumforandringer og stor udskiftning blandt forelæserne på kort tid. Politrådet ønsker derfor at give fagkoordinatorerne mulighed for at gøre faget "færdigt" og lade det blive afprøvet, før det udvikles yderligere.

MIKROØKONOMI I-III

Ifølge den gældende studieordning har det mikroøkonomiske modul som hovedsigte

”at indføre de studerende i de teoretiske grundmodeller i moderne økonomisk teori.”

Politrådet foreslår, at hovedsigtet i stedet bliver

”at indføre de studerende i markedsadfærden for forbrugere og virksomheder med henblik på at forstå beslutningsprocesser og interaktioner i markedet.”

Ændringen synes måske triviel, men det er den langt fra. For spørgsmålet er, hvad der er genstand og udgangspunkt for undervisningen. I den nuværende situation er det de økonomiske teorier der er i centrum, og ikke samfundsøkonomien. Det mener Politrådet skal ændres.

Denne grundlæggende justering af fokus i det mikroøkonomiske modul lægger desuden op til, at det teoretiske afsæt for modulet skal være mindre dogmatisk, dvs. ikke udelukkende baseret på neoklassisk teori om agentadfærd. Særligt fordi traditionel, neoklassisk mikroøkonomi kun udgør en delmængde af adfærdsøkonomi, eftersom de fleste adfærdsøkonomiske modeller har traditionel mikroøkonomi som specialtilfælde (f.eks. er traditionel diskontering et specialtilfælde af kvasi-hyperbolsk diskontering, hvor present bias parameteren er lig 1). Både mikro I og II bør tage udgangspunkt i denne observation.

Et generelt problem for både Mikro I og II er desuden, at der i dag spildes al for meget tid på ekstrem simpel matematik til både forelæsninger, øvelser og hjemmearbejde. De nødvendige matematiske færdigheder for at gennemføre mikro læres på uddannelsen første år i matematik A og B, og det kan derfor forventes at de studerende kender til fagets matematiske metoder.

Ifølge Politrådet er der derfor enormt stort potentiale ved at introducere de studerende til dynamisk programmering, som en obligatorisk del af studiet.

Den optimale arbejdsdeling mellem økonom og computer er, at økonomien fodrer antagelsen til computeren, der udleder konsekvenserne af antagelser via (relativt simple matematiske operationer). Økonomen tolker derefter på konsekvenserne – ligesom der i øvrigt lægges op til i fagbeskrivelsen. Ideelt har den økonomistuderende selv skrevet den solver, der bringer computeren fra antagelser til konsekvenser, hvorigennem den dybere forståelse for mekanikken i beregningerne opnås.

En sådan ændring af arbejdsmetoden ville ikke bare udstyre den studerende med langt mere erhvervsrelevante kompetencer, men også skabe langt mere plads til at arbejde med de mere generelt gældende adfærdsøkonomiske modeller, som, alt andet lige, er væsentligt mere krævende både matematisk, abstraktionsmæssigt som tidsmæssigt. Det bemærkes i den forbindelse, at det i erhvervs livet formentlig er mere værdifuldt at kende til relevant korrektion af systematisk irrationel adfærd end at kunne udlede Walras-ligevægte i hånden efter en nøje indlært 'køgebog'.

Konkret foreslår Politrådet, at man på tværs af de tre fag foretager følgende ændringer af det nuværende pensum:

*SYSTEMATISK
IRRATIONALITET
SOM PRINCIP*

1. Bygger fagene op om den grunderkendelse, at mennesker udviser systematisk irrationel agentadfærd, hvorfor upræcise antagelser om rationalitet, perfekt konkurrence mv. kun må ske gennem løbende retfærdiggørelse af disses restriktivitet. Pointen er, at selvom adfærdsøkonomi er sværere at beskrive matematisk end rational adfærd (fordi adfærdsøkonomi er mere generelt gældende), så er det ekstremt intuitivt at forstå, da de fleste kan nikke genkendende til de systematiske afvigelser fra rational adfærd, som beskrives.

*FLERE SYN PÅ
EFFICIENS*

2. Arbejder med andre effektivitetsmål end blot Pareto-optimalitet, som implicit har en bias imod status quo. Oplagt er det at introducere f.eks. Rawl's retfærdighedsprincip som en mulig anden fortolkning af mikroøkonomisk retfærdige indgreb.

*REALISTISK BLIK
PÅ PRODUKTION*

3. I forbindelse med virksomhedens problem beskæftiger sig med mere realistiske modeller for produktionsprocessen. Således udvides det relativt mekaniske produktionsbegreb fra udelukkende at konstitueres på baggrund af produktionsinput til også at afhænge af hvordan produktionsinputsene anvendes. Her ville det være oplagt at trække på såvel management-teorier såvel som resultater fra den (neo-) Schumpetarianske skole.

*MONOPSONI IND
I PENSUM*

4. Introducere fænomenet monopsoni og dets betydning for økonomien, samfundet og forbrugeren – dette kan særligt forbedre interaktionen med det makroøkonomiske modul, hvor dette f.eks. indgår i simple modeller for arbejdsmarkedet.

*KOOPERATIVE
STRATEGIER*

5. Udvider undervisningen i kooperative strategier i spilteori, så denne del får en mere central rolle i undervisningen.

*LÆR OM HUMAN
COGNITIVE BIAS*

6. Gennemgår en række af de mest kendte og veldokumenterede human cognitive biases – som f.eks. prospect theory, present bias, endowment effect, system justification etc.

*COMPUTERKRAFT
KAN ERSTATTE
MATEMATIK*

7. Overgår til at udføre langt størstedelen af de matematiske løsninger på computer i et relevant programmeringsprogram. Både for at den studerende opbygger erhvervsrelevant programmerings erfaring, men i lige så høj grad for at frigive tid til et grundigere studie af de begrænsninger, der ligger i de neoklassiske modeller samt mere generelt; betydningen af de antagelser, man anvender i mikrofunderet modelarbejde.

ØKONOMISK HISTORIE

Det er Politrådets holdning, at man som færdiguddannet bachelor i økonomi skal have et kendskab til økonomisk historie. Med økonomisk historie forstås ikke udelukkende en gennemgang af de største og mest indflydelsesrige økonomiske begivenheder i historien, men også en introduktion til hvordan økonomisk teori har udviklet sig over de sidste 300 år.

PolitRådet ser især den manglende forståelse for samspillet mellem den faktiske økonomiske udvikling og udviklingen i økonomisk teori blandt økonomistuderende, som årsag til at gentænke faget.

Disse to emner – kendskab til faktisk, økonomisk udvikling samt udviklingen i økonomisk teori – er ikkeeksisterende på den obligatoriske bacheloruddannelse i dag. Politrådet mener, at der bør foretages ændringer i faget økonomisk historie, så fokus ændres og udvides.

Der er særligt to gode argumenter for, at en sådan ændring er nødvendig. For det første fordi historien har konkret indflydelse på nutiden. Ikke bare fordi fortiden kom før nutiden, men fordi den skaber værdifuld information, som mennesker baserer beslutninger på baggrund af. Ingen teori kan alene forklare den historiske udvikling frem til nutiden. Et studie af netop den økonomiske udvikling frem til i dag vil fremme den kritiske sans, men også mane til forsigtighed hvad angår udledning af for skråsikre politikanbefalinger på baggrund af økonomisk teori. Virkeligheden er mere kompleks end teorien foreskriver, og et mere indgående kendskab til faktiske udvikling vil styrke evnen til at forstå og forhold sig til denne kompleksitet.

For det andet vil et mere indgående kendskab til udviklingen i økonomisk teori øge forståelsen for de politiske og værdimæssige kampe, der igennem tiden har præget økonomi. Således er historien et særdeles anvendeligt værktøj i til at udfordre og genoverveje nogle af de antagelser, som vi somme tider kommer til at tage for givet som økonomer.

Herunder lister Politrådet en række punkter, som der bør skabes plads til på bacheloruddannelsen. Politrådet er af den overbevisning at man sagtens kan finde plads i det nuværende fag "Økonomisk Historie," ved at reducere pensum omhandlende Malthus-modellen til f.eks. 1/3.

SYSTEMATISK IRRATIONALITET SOM PRINCIP

1. Overblik over centrale træk i verdensøkonomiens udvikling. I en sådan gennemgang bør der undervejs være et stærkt fokus på forskellige udviklingsspor for forskellige dele af verden, med særlig vægt på spørgsmål om hvorfor udviklingen netop er endt som den er. Herunder et forslag til nedslagspunkter (i kronologisk rækkefølge):

- frihandlen (og manglen på samme) i årene op til og omkring den industrielle revolution samt hvilke argument der findes for begrænsning af frihandel (infant industry argument)
- kolonialiseringens betydning for verdensøkonomien
- overgangen til masseproduktion som konsekvens af mere intensiv anvendelse af videnskab og tekniske principper
- udviklingen af nye økonomiske institutioner, til at håndtere stigende produktionsskala, risiko og ustabilitet – limited liability, centralbanker, fagforeninger mv.
- '1. globaliseringsbølge', stigende told og tilbagegang i antallet af handelsaftaler
- Den store depression, New Deal, Bretton Woods, Keynes mv.
- Opkomsten af velfærdsstater, offentlig ejede selskaber (og deraf konceptet 'blandingsøkonomi') samt selektiv industripolitik – herunder den stadig klare forskel på økonomiske regimer i forskellige lande
- 70'ernes råvarekrise, stagflation mv.
- Privatisering, trickle-down theory, finansiel deregulering, globalisering, socialismens fald, løbende op- og nedture (The Volcker shock, den asiatiske gældskrise, dot.com-boblen mv.)
- Tiden frem mod den finansielle krise

FLERE SYN PÅ EFFICIENS

2. En introduktion til politisk økonomi - dvs. en introduktion til økonomiens fædre og deres grundlæggende syn på økonomi som værende en afart af moralfilosofi, samt en introduktion den økonomiske teoris historie. Der skal i denne sammenhæng lægges vægt på ordet introduktion. En bacheloruddannelse kan af gode grunde ikke give en grundig indføring i samtlige teoriretninger inden for sit felt, men det må kræves at man som minimum får en idé om spændvidden af teoriretninger – særligt når der er tale om en samfundsvidenskab, som økonomi.

VIDENSKABSTEORI

Et stærkt videnskabsteoretisk afsæt er en krumtap i en akademisk uddannelse. Det er dette afsæt, der på mange måder er forudsætningen for at kunne forstå sin faglighed og dennes anvendelsesmuligheder i dybden. Desværre mener Politrådet ikke, at de studerende opnår denne forståelse, som det er i dag. Det på trods af, at faget videnskabsteori indeholder en række af de elementer, som ifølge Politrådet burde give mulighed for en sådan forståelse.

En af grundene til dette videnskabsteoretiske underskud på studiet er uden tvivl, at der, som tidligere beskrevet, er et underskud af forskelligartede økonomiske teorier. En naturlig følge af manglen på teoretisk pluralisme er, at det er mere vanskeligt at indse vigtigheden af en dybere forståelse for teoriernes ontologiske og epistemologiske grundlag. Hvorfor? – Det er entydigt vanskeligt at forsvare/udfordre en teoris forståelse af verden såvel som teoriens forståelse af hvordan viden om verden kan udledes, hvis ikke man har alternativer af sammenholde dem med. Dermed er de studerendes lave outcome af faget ifølge Politrådet, et negativt resultat af studiets generelle ensprogethed. Selv små imødekommer af forslagene i indeværende oplæg, ville ifølge Politrådet således have positive afsmittende effekter på bachelorens videnskabsteoretiske modul.

En yderligere årsag til, at de studerende generelt har for lavt et videnskabsteoretisk niveau er, at den videnskabsteoretiske introduktion i bedstefald fremstår fremmed for det øvrige indhold på uddannelsen og i værste fald i direkte modstrid med dette. Således stilles der i dag intet krav om at den videnskabsteoretiske ballast anvendes noget som helst sted udenfor det videnskabsteoretiske fag selv. En ændring af dette forhold vil selvsagt ændre dramatisk på de studerendes incitament til at engagere sig i faget. Et oplagt sted at starte kunne være til udformningen af de faglige krav til bachelorprojektet.

Fagets placering på bacheloruddannelsen bør desuden ændres, enten ved at inkludere et videnskabsteoretisk crash-course på første år, eller ved at rykke faget til tredje eller fjerde semester. På den måde får de studerende tidligere en stærk forståelse for videnskabelige metoder, og dermed bedre forudsætningerne for at kontekstualisere indholdet i de økonomiske fag.

Med ovenstående forhold in mente, mener Politrådet dog stadig at kunne finde konkrete forslag til, hvordan de studerendes outcome af faget videnskabsteori kan højnes. Således foreslås det at foretage følgende justeringer af faget:

EKSAMENER
MED TID TIL
REFLEKTION

1. Indføre en midterm-eksamen, som tæller 50 pct. af den samlede vurdering i faget. En konkret model kunne være at de studerende skulle skrive et essay på 5-10 sider om et selvvalgt, økonomisk emne, med en videnskabsteoretisk problemformulering. Derudover kunne den egentlige eksamen ændres til en 8-times tag hjem, hvor de studerende i højere grad forventes at kunne reflektere på baggrund af en i-dybden forståelse, frem for at kunne referere teoretikerne.

LÆS MINDST ET
POPULÆRVÆRK

2. Introducere minimum ét populærværk, som grundlæggende udfordrer den økonomiske videnskab. Det kunne f.eks. være Backhouse (2010), The Puzzle of Modern Economics, Chang (2014), Economics: The User's Guide eller lign. Populærværket kunne anvendes som et springbræt til at adressere de nutidige kritikpunkter af den økonomiske videnskab og diskussionen om den neoklassiske teori i særdeleshed.

STIL DE GODE
SPØRGSMÅL OM
ØKONOMI

3. Bygge faget op om de grundlæggende spørgsmål, man kan stille til den økonomiske videnskab – frem for en mere historisk, slavisk gennemgang af de relevante teoretikere. Således står spørgsmålene – det for de studerende relevante – i centrum, og ikke de teorier, man skal stifte bekendtskab med. I virkeligheden er opbygningen ikke langt fra dette forslag, så kun en mindre justering vil ifølge Politrådet være nødvendig her. Eksempler på hvilke spørgsmål faget kunne bygges op:

- Giver det mening at adskille positive economics fra normative economics?
- Hvad er årsagerne til, at den neoklassiske teori er blevet dominerende i moderne økonomi? Og hvordan har vi historisk set af teoretiske paradigmer har forandret sig over tiden?
- Hvad betyder økonomiske regimer for økonomiske modeller og hvilke udfordringer er der, hvis ikke modellerne er mikro-funderede?

 <https://www.facebook.com/politraadet/>

 <http://www.politrådet.dk>

april 2016